

Κατάσταση στη Λευκορωσία

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την κατάσταση στη Λευκορωσία

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη τα προηγούμενα ψηφίσματά του σχετικά με την κατάσταση στη Λευκορωσία,
- έχοντας, ειδικότερα, υπόψη το ψήφισμά του της 24ης Οκτωβρίου 1996 σχετικά με την κατάσταση στη Λευκορωσία¹, στο οποίο αποφάσισε να μην αναληφθούν περαιτέρω ενέργειες για την κύρωση της συμφωνίας εταιρικής σχέσης και συνεργασίας μεταξύ ΕΕ και Λευκορωσίας, έως ότου οι αρχές της Λευκορωσίας φανερώσουν σαφώς την πρόθεσή τους να σεβασθούν πλήρως τα θεμελιώδη δημοκρατικά και ανθρώπινα δικαιώματα,
- έχοντας, ειδικότερα, υπόψη το ψήφισμά του της 5ης Ιουλίου 2001 σχετικά με τη Λευκορωσία², που εγκρίθηκε πριν από τις προεδρικές εκλογές του 2001, και τις εκθέσεις της Κοινοβουλευτικής Τρόικας (Κοινοβουλευτική Συνέλευση του ΟΑΣΕ, Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης και Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο) που δημοσιεύθηκαν μετά τις γενικές εκλογές του 2000 (30 Ιανουαρίου 2001) και τις προεδρικές εκλογές του 2001 (4 Οκτωβρίου 2001),
- έχοντας, ειδικότερα, υπόψη το ψήφισμά του της 11ης Φεβρουαρίου 2003³ σχετικά με τις σχέσεις μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης και Λευκορωσίας προς μια μελλοντική συνεργασία,
- έχοντας υπόψη τη δήλωση της διάσκεψης κορυφής του ΟΑΣΕ στην Κωνσταντινούπολη το 1999⁴,
- έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Συμβουλίου της Ευρώπης σχετικά με την κατάσταση στη Λευκορωσία και, ειδικότερα, το ψήφισμά του της 28ης Απριλίου 2004⁵ σχετικά με τη δίωξη του Τύπου στη Δημοκρατία της Λευκορωσίας,
- έχοντας υπόψη την πρόσφατη δήλωση του επικεφαλής του Γραφείου του ΟΑΣΕ στο Μίνσκ σχετικά με την επιβολή ποινών φυλάκισης σε δύο μέλη της αντιπολίτευσης της Λευκορωσίας που είχαν κατηγορηθεί για δυσφήμιση του Προέδρου της Λευκορωσίας,
- έχοντας υπόψη τη δήλωση στην οποία προέβη η Ολλανδική Προεδρία στις 30 Ιουλίου 2004 εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με τις απαράδεκτες πιέσεις που ασκούν οι αρχές της Λευκορωσίας στο Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Ανθρωπιστικών Σπουδών στο Μίνσκ⁶,

¹ ΕΕ C 347 της 18.11.1996, σ. 168.

² ΕΕ C 65 E της 14.3.2002, σ. 373.

³ ΕΕ C 43 E της 19.2.2004, σ. 60.

⁴ SUM.DOC/2/99 της 19ης Νοεμβρίου 1999.

⁵ Ψήφισμα της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης 1372 (2004).

⁶ 11835/1/04 REV 1.

- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής της 11ης Μαΐου 2004 σχετικά με την Ευρωπαϊκή Πολιτική Γειτονίας (COM(2004) 373 τελικό),
 - έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα της Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ και την απόφασή του να διορίσει ειδικό εισηγητή για την κατάσταση στη Λευκορωσία,
 - έχοντας υπόψη το άρθρο 103, παράγραφος 4, του Κανονισμού του,
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι εκλογές για την ανάδειξη του Κοινοβουλίου της Λευκορωσίας θα διεξαχθούν στις 17 Οκτωβρίου 2004,
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο Πρόεδρος Λουκασένκο αποφάσισε ότι ταυτόχρονα θα διεξαχθεί δημοψήφισμα για την απαλοιφή άρθρου του συντάγματος που περιορίζει την προεδρική θητεία σε ανώτατη περίοδο δύο διαδοχικών πενταετιών,
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Κοινοβουλευτική Τρόικα κατέληξε στο συμπέρασμα ότι τόσο οι κοινοβουλευτικές όσο και οι προεδρικές εκλογές του 2000 και 2001 δεν ήταν ελεύθερες και δίκαιες και πριν από τη διεξαγωγή τους είχε σημειωθεί αυθαίρετη δράση εκ μέρους της κυβέρνησης κατά της πολιτικής αντιπολίτευσης, ανεξάρτητων μέσων μαζικής ενημέρωσης και οργανώσεων για την παρακολούθηση των εκλογών,
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, αντί να βελτιωθεί η κατάσταση στη Λευκορωσία, έχει επιδεινωθεί περαιτέρω με αποτέλεσμα να παραβιάζονται με περιφρόνηση τα ανθρώπινα δικαιώματα, να στερείται η Δούμα των νομοθετικών της δικαιωμάτων και να ελέγχεται η οικονομική ζωή από τον πρόεδρο· λαμβάνοντας επίσης υπόψη ότι στις παραβιάσεις αυτές περιλαμβάνονται φυλακίσεις μελών της δημοκρατικής αντιπολίτευσης, ενώ εναντίον τους χρησιμοποιούνται και άλλοι τρόποι καταστολής, η διαγραφή πολιτικών κομμάτων στις παραμονές των εκλογών, η παρενόχληση και ο εκφοβισμός υποψηφίων της αντιπολίτευσης και η απαγόρευση της παρουσίας εκπροσώπων των κομμάτων της αντιπολίτευσης στα εκλογικά τμήματα,
- E. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ΕΕ έχει επανειλημμένα καταδικάσει τη σύλληψη επιφανών ηγετών της αντιπολίτευσης από την κυβέρνηση Λουκασένκο και ότι δεν έχει επιτευχθεί πρόοδος σχετικά με τις μη εξιχνιασθείσες υποθέσεις εξαφάνισης ατόμων,
- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, κατά τα τελευταία χρόνια, άνω των 50 δημοκρατικών ΜΚΟ διαφορετικών επιπέδων και διαφορετικού πολιτικού προσανατολισμού, άνω των 20 ανεξάρτητων μέσων μαζικής ενημέρωσης, διάφορα εκπαιδευτικά ιδρύματα και πολλά πολιτικά κόμματα έχουν «κλείσει για τεχνικούς λόγους», αν και είναι σαφές ότι, σε όλες τις περιπτώσεις, οι οργανώσεις αυτές έχουν τιμωρηθεί για την άσκηση κριτικής στον Πρόεδρο και την πολιτική του,
- Z. λαμβάνοντας υπόψη τις συλλήψεις και δίκες ενεργών στελεχών του δημοκρατικού κινήματος και ανεξάρτητων δημοσιογράφων λόγω πολιτικών κινήτρων καθώς και τις απελάσεις αλλοδαπών πολιτών που πραγματοποιούνται συνεχώς στη Λευκορωσία· λαμβάνοντας υπόψη ότι, πριν από λίγες ημέρες, δύο μέλη της αντιπολίτευσης της Λευκορωσίας, οι Βαλέρι Λεβονέφσκι και Αλεξάντερ Βασίλιεφ, καταδικάστηκαν σε φυλάκιση δύο ετών κατηγορούμενοι για δυσφήμιση του Προέδρου της Λευκορωσίας,
- H. ανησυχώντας βαθύτατα για την απόφαση των αρχών της Λευκορωσίας να ανακαλέσουν την άδεια του διεθνώς ανεγνωρισμένου Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου Ανθρωπιστικών

Σπουδών στο Μινσκ να λειτουργεί ως νομική οντότητα, το οποίο αποτελεί αξιοσημείωτο παράδειγμα ακαδημαϊκής ελευθερίας και εφαρμογής των πραγματικών ευρωπαϊκών αξιών στα προγράμματα διδασκαλίας και έρευνας, απόφαση που έχει οδυνηρές συνέπειες για το ακαδημαϊκό μέλλον εκατοντάδων φοιτητών και καθηγητών,

- Θ. λαμβάνοντας υπόψη το ψήφισμα της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης, της 28ης Μαΐου 2004, σύμφωνα με το οποίο υπάρχουν στοιχεία για συμμετοχή κρατικών υπαλλήλων υψηλού επιπέδου στην απαγωγή και, σύμφωνα με καταγγελίες, στη δολοφονία ηγετικών στελεχών της αντιπολίτευσης το 1999,
- I. τονίζοντας την αυξανόμενη πολιτική απομόνωση της Λευκορωσίας, που είναι η μόνη χώρα της Ανατολικής Ευρώπης με την οποία η ΕΕ δεν έχει υπογράψει ακόμη συμφωνία εταιρικής σχέσης και συνεργασίας,
- ΙΑ. υπογραμμίζοντας το γεγονός ότι η Λευκορωσία περιλαμβάνεται στην Ευρωπαϊκή Πολιτική Γειτονίας, αλλά επί του παρόντος δεν επωφελείται από την προσφορά ενισχυμένης συνεργασίας, διότι στη χώρα αυτή δεν υπάρχει δημοκρατία και κράτος δικαίου, παρά την ελπίδα των πολιτών της Λευκορωσίας για μεγαλύτερη συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Ένωση,
1. καταδικάζει σθεναρά τις άνευ διακρίσεων επιθέσεις του καθεστώτος της Λευκορωσίας εναντίον των μέσων μαζικής ενημέρωσης, των δημοσιογράφων, των μελών της αντιπολίτευσης, των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και οποιουδήποτε επιχειρεί να ασκήσει ελεύθερα κριτική προς τον Πρόεδρο και το καθεστώς και οι οποίες εκδηλώνονται με αυθαίρετες συλλήψεις, κακομεταχείριση των κρατουμένων, εξαφανίσεις, διώξεις με πολιτικά κίνητρα και άλλες πράξεις καταπίεσης που καταπατούν τις βασικές αρχές της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου·
 2. καλεί τις αρχές της Λευκορωσίας να διασφαλίσουν ότι οι κοινοβουλευτικές εκλογές της 17ης Οκτωβρίου 2004 θα διεξαχθούν σύμφωνα με τις αρχές της ελευθερίας, της δικαιοσύνης, της ισότητας, της υπευθυνότητας και της διαφάνειας και να εξασφαλίσουν ότι θα δοθούν σημαντικές εξουσίες στο Κοινοβούλιο που θα εκλεγεί, και απορρίπτει ως αντιδημοκρατικά τα μέτρα που λαμβάνονται για την εξαφάνιση σημαντικών κομμάτων της δημοκρατικής αντιπολίτευσης, όπως η κήρυξη του Εργατικού Κόμματος εκτός νόμου και η επίσημη «προειδοποίηση» προς το Εθνικό Μέτωπο της Λευκορωσίας, που ίσως αποτελεί το πρώτο βήμα προς τον χαρακτηρισμό του ως παράνομου·
 3. καλεί το λαό της Λευκορωσίας να μετάσχει στις προσεχείς κοινοβουλευτικές εκλογές, και προτρέπει έντονα την κεντρική εφορευτική επιτροπή να εξασφαλίσει την ισότιμη πρόσβαση όλων των πολιτικών κινήματων της χώρας στο πλαίσιο της επιτροπής καθώς και τις ίδιες δυνατότητες για την υποβολή υποψηφιοτήτων· απευθύνει έκκληση στην κυβέρνηση της Λευκορωσίας να επιτρέψει σε διεθνείς παρατηρητές να παρακολουθήσουν τις εκλογές ούτως ώστε να εξασφαλισθεί ότι θα διεξαχθούν με πνεύμα ελευθερίας και δικαιοσύνης· αναγνωρίζει τη μεγάλη σπουδαιότητα των εκλογών αυτών για την επανεδραίωση της δημοκρατίας στη Λευκορωσία και την επανενσωμάτωση της Λευκορωσίας στη διεθνή δημοκρατική κοινότητα·
 4. πιστεύει ότι οι προσπάθειες του Προέδρου Λουκασένκο να επιτύχει την παράταση της προεδρικής του θητείας μέσω δημοψηφίσματος επιβεβαιώνει περισσότερο τον αυταρχικό τρόπο διακυβέρνησης της χώρας και προτρέπει τον Πρόεδρο Λουκασένκο να τηρήσει τις

διατάξεις του συντάγματος της Λευκορωσίας όσον αφορά τη μέγιστη διάρκεια της θητείας του Προέδρου της Δημοκρατίας και να μην διεξαχθεί δημοψήφισμα σχετικά με το θέμα αυτό·

5. καλεί τις αρχές της Λευκορωσίας να εγκαταλείψουν αμέσως τις ενέργειες παρενόχλησης όλων των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων στη χώρα και να σεβαστούν τις βασικές αρχές της ακαδημαϊκής ελευθερίας, της διδακτικής αυτονομίας και της ανεκτικότητας στην εκπαίδευση·
6. εκφράζει τη βαθιά του ανησυχία για το κλείσιμο του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου Ανθρωπιστικών Σπουδών, ενός καλώς διαρθρωμένου ακαδημαϊκού ιδρύματος, το οποίο έχει αναπτύξει σημαντική πολιτιστική συνεργασία με χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ενσαρκώνει τις αρχές της ακαδημαϊκής ελευθερίας και της αυτονομίας του διδακτικού έργου· εκφράζει εξίσου βαθιά ανησυχία για το κλείσιμο του σχολείου Γιάκουμπ Κόλας, του μόνου σχολείου δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης όπου όλα τα μαθήματα διδάσκονται στη λευκορωσική γλώσσα·
7. καλεί τις αρχές της Λευκορωσίας να απελευθερώσουν πάραυτα τους Βαλέρι Λεβονέφσκι, Αλεξάντερ Βασίλιεφ και Μιχαήλ Λάρινιτς, καθώς και όλους τους αντικαθεστωτικούς πολιτικούς κρατούμενους·
8. επιδοκιμάζει την απόφαση της Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των Ηνωμένων Εθνών να ορίσει ειδικό εισηγητή για την κατάσταση των δικαιωμάτων του ανθρώπου στη Λευκορωσία και το στόχο να αναπτυχθεί πρόγραμμα για την εκπαίδευση επί θεμάτων δικαιωμάτων του ανθρώπου για όλους τους τομείς της κοινωνίας·
9. καλεί τις αρχές της Λευκορωσίας να σεβαστούν τα δικαιώματα των συνδικαλιστικών οργανώσεων και ειδικότερα το δικαίωμα του συνεταιρίζεσθαι, που διασφαλίζεται στις συμβάσεις του ΔΟΕ οι οποίες έχουν κυρωθεί από την Λευκορωσία·
10. τονίζει για μια ακόμη φορά ότι η περαιτέρω ανάπτυξη των σχέσεων της ΕΕ με τη Λευκορωσία θα εξακολουθήσει να εξαρτάται από την πρόοδο που επιτυγχάνεται με στόχο τον εκδημοκρατισμό και τις μεταρρυθμίσεις στη χώρα·
11. καλεί την Προεδρία του Συμβουλίου της ΕΕ να πείσει τις αρχές της Λευκορωσίας, ώστε να επιτραπεί η αποστολή αντιπροσωπείας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στη Λευκορωσία για την παρακολούθηση των εκλογών της 17ης Οκτωβρίου 2004, καθώς και να δημιουργηθούν οι κατάλληλες συνθήκες που θα επιτρέψουν την παρουσία ανεξάρτητων παρατηρητών·
12. ζητεί από την Επιτροπή να αξιοποιήσει στο μέγιστο βαθμό τα διεξαγόμενα προγράμματα ανταλλαγών “people to people” μεταξύ κοινοτήτων παιδιών του Τσέρνομπιλ στη Λευκορωσία και ορισμένων κοινοτήτων των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης· ζητεί τη δημιουργία ad hoc πλαισίου για τη στήριξη αυτών των κοινοτήτων της Λευκορωσίας που είναι προσηλωμένες στις δημοκρατικές αξίες·
13. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο, την Επιτροπή, τα κοινοβούλια και τις κυβερνήσεις των κρατών μελών, την Κυβέρνηση και το Κοινοβούλιο της Λευκορωσίας και στις Κοινοβουλευτικές Συνελεύσεις του ΟΑΣΕ και του Συμβουλίου της Ευρώπης.